

Ergenlerin Gözünden Göç

Asiye Dursun¹

Öz

Göç tüm gelişim dönemleri üzerinde etkili olan bir yapıdır. Küreselleşen dünyada son zamanlarda farklı nedenlerle artan göç olayları dikkat çekmektedir. Bu süreçte toplumun yetişkinleri olmaya hazırlanan ergenlerin, göç algıları, göç yaşantıları, gelecek yaşamlarında göçe yönelik plan ve bakış açılarının da önem kazandığı söylenebilir. Bu nedenle bu çalışmada, ergenlerin göç algılarının araştırılması amaçlanmaktadır. Katılımcılar, 40 (%38) kız ve 65 (%62) erkek olmak üzere toplam 105 ergenden oluşmaktadır. Veriler, araştırmacının hazırladığı, kişisel bilgi formu ve nitel soru formu aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmanın ilk kısmında göçe yönelik sorulan soruların betimsel analizleri sunulmuştur. Göç etmek isteyen katılımcıların gerekçeleri ve göçe yönelik algularına yönelik veriler içinse içerik ve metafor analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına bakıldığında, bazı ergenlerin ve ailelerinin göç yaşantısını geçirdikleri görülmüş ve ergenlerin bazılarının ileriye yönelik farklı gerekçelere dayanan göç planları olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların göçe dair oluşturduğu 102 farklı metafordan, keşif, kaçış, gurbet, başlangıç, değişim, ihtiyaç, zorlayıcı, hareketlilik şeklinde adlandırılan sekiz farklı kategori elde edilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Göç; Ergen; Göçe dair algı; Metafor

ABSTRACT IN ENGLISH

Migration Through the Eyes of Adolescents

Migration is a structure that has an impact on all developmental stages. In the globalizing world, recently increasing migration events for different reasons draw attention. In this process, it can be said that the perceptions of migration, migration experiences, plans and perspectives towards migration in their future lives of adolescents who are preparing to become adults of the society gain importance. Therefore, in this study, it is aimed to investigate adolescents' perceptions of migration. The research sample consists of a total of 105 participants, 40 (38%) girls and 65 (62%) boys. The data of the research were collected through the qualitative questionnaire, which was prepared by the researcher. In the first part of the research, descriptive analyzes of the questions asked about immigration were presented. Content and metaphor analysis were used for data on the reasons and perceptions of the participants who wanted to migrate. When the research findings are examined, it has been observed that some adolescents and their families have experienced migration, and it has been learned that some of the adolescents have migration plans based on different reasons for the future. In addition, eight different categories named as discovery, escape, expatriate, beginning, change, need, compelling and mobility were obtained from 102 different metaphors created by the participants about migration. Suggestions were made in line with these findings.

Keywords: Migration; Adolescent; Perception of migration; Metaphor

¹ Asiye Dursun, Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye. E-mail: asiye.budak@dpu.edu.tr

Giriş

İnsanlar doğdukları andan itibaren yaşadığı çevreden etkilenen aynı zamanda çevreyi etkileyen biyolojik, psikolojik ve toplumsal varlıklardır. Çünkü insanın yaşadığı çevre hayatını şekillendirmesinde önem taşımakta, çevrenin değişimi insan yaşamını da etkilemektedir. Çevre değişikliğinin farklı nedenleri olmasına rağmen eylem açısından ifade edilecek kavramlardan birisi göçtür. TDK (2022)'ye göre bir yerden başka bir yere gitme, taşınma olarak tanımlanan göçün, daha eski dönemlerde savaş, kıtlık ve coğrafi/iklim şartları gibi nedenlerle meydana geldiği, yakın zamanlarda ise siyasi, ekonomik, dinsel, eğitsel, kültürel ve ihtiyaç odaklı nedenlerden kaynaklandığı görülmektedir (Akıncı vd., 2015). Tarihsel süreçten günümüze kadar süregelen göçün, dinamiği ve biçimi değişmiş olsa bile insan hayatının bir gerçeği olmaya devam etmekte (Eroğlu, 2020) ve bireyler üzerinde farklı etkileri olduğu görülmektedir. Göç olgusunun değerlendirilmesi gereken dönemlerden birinin de ergenlik olduğu söylenebilir. Nitekim birden fazla gelişimi ve değişimi içinde barındıran ergenlik dönemi, kimlik kazanımının gerçekleşmesi ve yetişkinlik rollerine hazırlanılması açısından da önem arz etmektedir (Steinberg, 2007). Ayrıca bu dönemde ergenler, kendi kimliklerini sorgulamalarının yanı sıra çevresinde gözlemedikleri olay ve olgular hakkında zihinlerinde canlanan sorulara cevaplar arayarak bunları netleştirmeye çalışmaktadır (Windmiller, 1995). Benzer şekilde bahsedilen gelişim görevlerini başarmaya çalışan ergenler, farklı zorlukları deneyimleyebilmekte, yakın çevresindeki bireyler ya da genel anlamda dünyaya ilişkin farklı sorgulamalar yapabilmekte ve ya denemelerde bulunabilmektedir. Yine bu döneminde göç deneyiminin yaşanmasının yerine getirilmesi beklenen görevlerinin etkilenmesine yol açabileceği ifade edilmektedir. Çünkü ergenlik döneminde bireylerin, gelişim süreçlerini sağlıklı olarak sürdürebilmeleri için göç sürecinin başarılı bir şekilde devam etmesinin önemli olduğu vurgulanmakta, aksi takdirde yetişkinlik döneminde duygusal ve davranışsal açıdan problemlere zemin hazırlayabileceği ifade edilmektedir (Doğan ve Buz, 2022). Bununla birlikte göçün genelde zorlu ve probleme yol açabilecek yanlarına odaklanıldığı, fırsat, olumlu etkiler oluşturma ve güçlendirme potansiyelinin göz ardı edildiği ifade edilmektedir (Gülmez ve Öztürk, 2018). Bireyler üzerinde bu derecede etkili olan göç olgusunun araştırma alanının son yıllarda giderek büyüdüğü, Psikoloji, Sosyoloji, Coğrafya, Antropoloji, Hukuk, Ekonomi gibi farklı disiplinler tarafından çok yönlü ele alındığı görülmektedir (Sirkeci vd., 2018). Türkiye'de gerçekleştirilen göç çalışmalarının ise ülkenin göç veren konumundan, göç alan bir ülke konumuna geçişi ile arttığı belirtilmektedir (Sirkeci ve Yücesahin, 2014). Bununla birlikte göç olgusunu ergen örnekleminde irdeleyen araştırmalar incelendiğinde uluslararası ve az sayıda da olsa ulusal literatürde araştırmalara rastlanmaktadır. Bu araştırmaların birçoğunun göç yaşantısını doğrudan deneyimleyen ergenlere yönelik gerçekleştirildiği dikkat çekmektedir. Uluslararası literatürde ergenler arasında göç ve savunmasızlık (Erulkar vd., 2006), göç eden ergenlerde duygusal ve davranışsal problemler (Derluyn vd., 2008), göç eden ergenlerin psikososyal uyumu (Steinhausen vd., 2009), ergen göçü ve evlilik yaşantıları (Hertrich ve Lesclingand, 2012), ergenlik dönemindeki kızların göç yaşantıları (Temin vd., 2013), Afrika'daki ergenlerin göç ilgili deneyimleri, beklentileri ve algıları (Hertrich ve Lesclingand, 2013), göç etme motivasyonu (Zenteno vd., 2013), ergenlerin göç niyetleri ve nüfus değişimi (Bjarnason, 2014) ile ilgili araştırmaların yanı sıra göç eden ergenlerin duygusal ve davranışsal problemlerine yönelik sistematik derleme (Belhad vd., 2014) ve ebeveyn göçünün ergenler üzerindeki sağlık etkilerine yönelik sistematik bir inceleme - meta-analiz çalışması (Fellmeth ve ark., 2018) ve ergenlerin psikolojik iyi oluş ve mental sağlığını desteklemeye yönelik okul temelli deneysel çalışma (Bennouna vd., 2019) yapıldığı görülmektedir.

Türkiye’de yaşanan göç durumu değerlendirildiğinde, farklı nedenlerle gerçekleşen iç göçlerin olduğu; komşu ülkelerde yaşanan zorlayıcı yaşam olayları sonucu ülkeye göç hareketleri yaşandığı görülmektedir. Nitekim terör olayları ve işsizlik gibi nedenlerle meydana gelen iç göçlerin (Ceylan, 2012) yanı sıra eğitim sebebiyle geçici göçlerin ve politik sebeplerle farklı ülkelerden dış göçlerin de yaşandığı görülmektedir. İfade edilen göç türlerini deneyimleyen ya da gözlemleyen ergenler, çok kültürlü ve küresel bir kuşak olarak değerlendirilmesine rağmen Suriyeli, Afgan vb. göçmenlerin istihdamda yer alması ve işsizliğin giderek artması ile (Yılmaz ve Uludağ, 2020) ergenlerin göçe dair algılarının olumsuz etkilenme riskini gündeme getirmektedir. Ayrıca ergenler göç yaşantısı geçirmemiş olsalar bile göçe yönelik algılarının önemli olduğu düşünülmektedir. Zira göçe ve göç etmeye yönelik olumsuz algılar bireylerin, göç edenlere karşı bakış açılarını şekillendirmektedir. Bu algının olumsuz olması toplumda çatışmaların yaşanması önyargı, ayrımcılık gibi toplum düzenini bozabilecek davranışların oluşması riskini doğurmaktadır. Benzer şekilde göç yaşantısında zorlama, kabul etmeme ve etiketleme gibi olumsuz yaşantıların olması ve daha geniş kültür tarafından olumsuz algılanması halinde bireylerin; geniş kültüre karşı bir kin ve nefret duymalarını mümkün kılmaktadır (Eroğlu, 2020). Ayrıca göç sadece yaşayanları değil sonraki kuşakları da etkilemektedir. Bu durum göçün başlangıcında daha çok iktisadi, siyasi, toplumsal kaygılar ve fiziksel sağlığa dair problemler şeklinde ortaya çıkarken sonrasında yaşanacak psikiyatrik problemlerin gelecek yeni kuşaklara da aktarılacağı düşünülmektedir. Türkiye’de yaşanan göç olgusu da benzer yaşantı ve durumlarla kendini göstererek risk faktörü haline gelmektedir (Çeri vd., 2015). Aslında ergenlerin göçe yönelik bakış açılarını ele almanın, onların dünyaya bakış açıları ve neye ihtiyaç duyduklarını anlamlandırmaya katkı sağlayabileceği düşünülebilir. Bu açıdan araştırma sonucu, ergenlere dair önleyici ya da iyileştirici çalışmalara dair veri sunabilir. Ergenlere yönelik gerçekleştirilecek müdahaleler sağlıklı bir topluma kavuşmak için gerekli olan sağlıklı bireyleri yetiştirmek açısından önemlidir. Ayrıca göç sürecinden daha fazla etkilendiği düşünülen ergenler için göç kavramının yazılması ve okunması kolay olsa bile doğru biçimde algılanmasının o kadar da kolay olmadığı; göçü yaşayan, yaşamadan gözlemleyen ya da sadece kavram olarak bilen her birey için göçün farklı anlamlar barındırdığı ifade edilmektedir (Kaya ve Hiçdurmaz, 2018). Çünkü bireyler, çevreleri ile ilgili algı ve yaşantılarını, deneyimleri doğrultusunda bazı şemalar içerisinde sınıflandırmakta, bu sınıflandırmalar erken çocukluk ve ergenlik döneminde oluşmaya başlamaktadır (Okray, 2017). Göç olgusuna dair ergenlik döneminde ulusal literatürde gerçekleştirilen araştırmalar incelendiğinde ise göç eden ergenlerin etmeyenlere göre daha fazla riskli davranış sergiledikleri (Kalkım ve Toraman, 2014), göç eden ergenlerin psikolojik ve eğitim sorunları yaşadıkları (Karaman ve Bulut, 2018), madde kullanımı riskine daha açık oldukları (Şencan ve Canatan, 2020), mülteci gençlerin, eğitim sayesinde yeni kültürle ilgili bilgi edinip yeteneklerini geliştirdikleri, eğitim sisteminin olası sonuçlarının ergenlerin iyi oluş ve uyumları üzerinde doğrudan etkili olduğu (Şeker, 2022) görülmektedir. Bahsedilen konularda araştırmalar bulunmasına rağmen ergenlerin göç olgusuna yönelik algı çalışmalarına rastlanmamaktadır. Algı insan hayatını, duygu ve davranışlarını etkileyen önemli bir unsurdur. Bireylerin anlam dünyasına ulaşmanın yollarından birisi de metaforlardır. Metaforlar aracılığı ile ortaokul öğrencilerinin göç kavramına yönelik algılarını inceleyen araştırmada, oluşturulan 53 adet metaforun hayvan, eşya, bitki, eylem, insan ve duygu temaları altında toplandığı ve genellikle olumsuz anlamlar yüklendiği görülmektedir (Şentürk vd., 2017). Benzer şekilde başka bir araştırmada mekan değişimi, yenilik kaynağı, olumsuzluk kaynağı, belirsizlik kaynağı, iyi bir gelecek aracı ve kaçınılmaz bir eylem olarak kategorilendirilen göç olgusunun, yeni bir hayat başlangıcından, sahip olunanların yitirilmesine

kadar geniş bir bakış açısı ile algılandığı ifade edildiği görülmektedir (Türk ve Atasoy, 2020). Üniversite öğrencilerinin göçe yönelik oluşturdukları metaforların ise ayrılık, kayıp/yıkıcılık, taşıma/bir yerden bir yere götürme, başlangıç, belirsizlik, süreçteki zorluk (Usta, 2016), doğal/sıradan eylem, çaresizlik/bilinmezlik içinde yol alış, iyi bir hayata kavuşma arzusu, sürekli özlem duyma olarak adlandırıldığı görülmektedir (Öztaş, 2020). Göçe yönelik algıyı anlamaya dair gerçekleştirilen araştırmalar gelişim dönemleri bağlamında değerlendirildiğinde genellikle 10-14 yaş (Şentürk vd., 2017; Türk ve Atasoy, 2020) ve 18 yaş sonrası (Usta, 2016; Öztaş, 2020) bireylerle gerçekleştirildiği dikkat çekmektedir. Ergenlik dönemi özelliklerinin yoğun olarak görüldüğü ve kimlik kazanımının gerçekleştiği ergenlik döneminin 14-18 yaş arasındaki bireylerin göçe dair algılarının tespit edilmesinin de önemli olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak küreselleşen dünyada, göç olgusunun her yaş grubundaki bireylerde olduğu gibi ergenler üzerinde etkili olacağı söylenebilir. Nitekim günümüzde Türkiye, çevre ülkelerden özellikle zor yaşantısı olan ülkelerden göç almaktadır. Bununla birlikte Türkiye'nin de dış ülkelere eğitim ve beyin göçü gibi nedenlerle göç verdiği görülmektedir. Bu nedenle bu araştırmada ergenlerinin göçe yönelik algıları ile göçe dair düşüncelerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu açıdan ergenlerin göçe yönelik algılarının tespit edilmesi var olan yaşantı odaklı sınıflandırmalarının, önyargı ya da yanlış öğrenme haline gelmeden müdahale edilmesini de kolaylaştırabilir. Ergenlerin dolaylı olarak ya da kendi yaşantıları içinde doğrudan deneyimledikleri göç olgusunun, problem ve engel olarak (Doğan ve Buz, 2022) ya da daha pozitif bir bakış açısıyla gelişim odaklı ele almak yerine tarafsız ve gelişimsel bir bakış açısıyla değerlendirilmesi önerilmektedir (Gülmez ve Öztürk, 2018). Nitekim sosyal bilimler için oldukça önemli olduğu düşünülen göç kavramı hakkında ilgili toplumun üyeleri ve sınırları hakkında bilgi sahibi olmadan değerlendirme yapmanın zor olduğu ifade edilmektedir (Bartram vd., 2017). Bütün bu açıklamalar ışığında; bu çalışmada ergenlerin göç yaşama durumlarını, göç planlarını araştırmak ve göçe yönelik algılarını anlamlandırmak amaçlanmaktadır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma, ergenlerin göç yaşantılarına ve algılarına dair bakış açılarını ele alarak göçün nasıl yorumladığı ve yaşantılarına hangi anlamları yüklediklerini tespit etmeyi sağlayan temel nitel araştırma yaklaşımı bağlamında şekillendirilmiştir (Merriam ve Tisdell, 2015; Denzin ve Lincoln, 2017). Bu bağlamda ergenlerin göçe dair algıları metaforlar yoluyla belirleyen olgubilim (fenomenoloji) araştırmasıdır. Böylelikle farkında olduğu halde derinlemesine bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanılmakta ve anlaşılmaya çalışılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını 2022-2023 eğitim-öğretim yılında ortaöğretim düzeyinde eğitimine devam eden, gönüllü şekilde araştırmaya katılan ergenler oluşturmaktadır. Bu bağlamda 40'ı (%37.7) kız 65'i (%62.3) erkek olmak üzere 105 ergen katılımcısının 24'ü (%22.8) 9. sınıfa, 57'si (%54.2) 10. sınıfa, 21'i (%20) 11. sınıfa, 3'ü (%2.9) 12. sınıfa devam etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler, Kişisel Bilgi Formu, Nitel Soru Formu ile toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Ergenlerin demografik bilgilerini (cinsiyet, sınıf düzeyi) öğrenmek adına kişisel bilgi formu hazırlanmıştır.

Nitel Soru Formu: Ergenlerin göçe yönelik algıları ve bakış açılarını öğrenmek adına hazırlanmıştır. Aşağıdaki sorulardan oluşmaktadır.

- Ailenizde göç yaşantısı oldu mu?
- Siz daha önce göç yaşantısı geçirdiniz mi?
- Hayatınızın bir döneminde göç planınız var mı?
- Cevabınız evet ise sebepleri nelerdir?
- Benim için göç ..... gibidir.
Çünkü..... (İlgili boşlukları doldurunuz.)

Verilerin Toplanması ve Analizi

Hazırlanan görüşme formu, araştırmacının çalıştığı üniversiteden aldığı etik izin; katılımcılardan alınan bilgilendirilmiş onam ve ebeveyn bilgilendirmesi sonrasında çevrimiçi ortamda uygulanmış, 170 katılımcı tarafından cevaplandırılmıştır. Katılımcı cevapları incelendiğinde eksik olan ya da gerçekçi şekilde cevaplanmayan 65 form veri setinden çıkarılarak 105 katılımcı üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen nicel verilerin analizinde (ergenlerin göç yaşantılarının dağılımında) SPSS 21 paket programında frekans analizi, nitel verilerin analizinde ise içerik ve metafor analizi kullanılmıştır. İçerik analizi verilerden elde edilen geçerli yorumların gerekli işlemler sonucunda sunulduğu bir araştırma tekniğidir (Weber, 1990). Göç etmeyi düşünenlerin nedenleri tek tek okunmuş, kodlamalar yapıldıktan sonra benzerlik ve farklılıklara göre kategoriler adlandırılmıştır. Metafor analizinde metaforlar tek tek gözden geçirilmiş gerekçeleri ile birlikte yazılan metaforlar analize dahil edilmiştir. Geçerli olan 102 metafor, kategorilere ayrılmış ve her kategori için örnek metaforlar belirlenmiştir. Ardından alınan uzman görüşü ile son hali verilmiştir (Pitcher, 2013).

Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Araştırmanın geçerliliği için nitel soru formu için uzman görüşü alınarak pilot bir çalışma yapılmıştır. Ayrıca araştırma güvenilirliği için alanında uzman iki akademisyenin görüşlerine başvurulmuştur. İlgili akademisyenlerin görüş ve önerileri doğrultusunda kategorilere nihai hali verilmiştir. Araştırmacı farklı bir araştırmacı ile eş zamanlı olarak verileri kategorileştirilmiş ve Miles ve Huberman, (1994)'ın Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) formülü kullanılarak güvenilirlik düzeyi %83 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde araştırma verilerine dair bulgular ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan ergenlerin göç yaşantılarına dair bilgileri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Örneklem grubunun göç yaşantılarına ilişkin dağılımlar

Seçenekler		1	2	Toplam
		Evet	Hayır	
Siz daha önce göç yaşantısı geçirdiniz mi?	<i>n</i>	16	89	105
	%	15.2	84.8	100
Ailenizde göç yaşantısı oldu mu?	<i>n</i>	27	78	105
	%	25.7	74.3	100
Hayatınızın bir döneminde göç planınız var mı?	<i>n</i>	67	38	105
	%	63.8	36.2	100

Tablo 1’de görüleceği üzere araştırmaya katılan 105 ergenden 89’u daha önce göç deneyimlememiş, 16 ergen ise daha önce göç deneyimi yaşamıştır. Benzer şekilde ailesi göç deneyimine sahip olmayan 78 ergen bulunmaktayken, göç deneyimi yaşayan 27 aile bulunmaktadır. Göç yaşantısı/deneyimi ya da aile öyküsü olan ergenlerin sayısının az olmasına rağmen hayatlarının bir kısmında göç düşünen ergen sayısının 67 olması dikkat çekmektedir. Göç yaşantısı düşünen ergenlerin göç etme nedenleri ise Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların göç etme nedenlerine dair frekans ve örnek cümleler

Kategori	n	Örnek cümle
Ekonomik nedenler	6	Yurtdışına çıkıp sermaye biriktirmek istiyorum. Yaşam şartlarının zorlaşması gelecek kaygısı gibi ekonomik durumlar nedeniyle.
Beyin göçü	7	Beyin göçü yapmak istiyorum. Farklı ülkeleri görmek ve yaşam şartlarını değerlendirmek istiyorum.
Eğitim	8	Avrupa’ya göç edip orada okumayı ve çalışmayı düşünüyorum. Çünkü neredeyse tüm imkanlar çok daha iyi.
Deneyim kazanma	9	Kazakistan’a gidip eski Türk yurtlarında kültürü yaşamak istiyorum. Her gün farklı bir şeyi/kültürü deneyimleyerek öğrenmek bana güzel geliyor.
Yüksek yaşam standart hayali	37	Hayallerime ulaşmam için ve daha mutlu bir hayat sürmem için yurt dışına gitme planım var. İsteklerim ve hayallerim doğrultusunda yaşamak için. Yurtdışında çalıştığımda daha yüksek yaşam durumuna sahip olacağım diye düşünüyorum.

Tablo 2’de görüleceği üzere göç etmeyi düşünen 67 ergenden 37’si daha yüksek yaşam kalitesine ulaşacağını düşünmektedir. Dokuz ergen farklı kültürleri deneyip deneyim kazanmayı düşünmekte, sekiz ergen eğitim amacıyla göç etmeyi planlamaktadır. Yedi ergen iyi bir iş sahibi olduğunda beyin göçü yapabileceklerini düşünürken altı ergen ekonomik sebepler nedeniyle göç edeceğini ifade etmektedir. Bununla birlikte 105 katılımcıdan üçü gerekçe

bildirmediği için göçe dair oluşturulan 102 metafordan elde edilen kategoriler ve kategoriye oluşturan metaforlar Tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların göç algılarına dair kategoriler ve metaforlar

Kategori	n	Metaforlar
Keşif	18	Keşfetmek (n:1), direniş (n:1), pencere (n:2), mercek (n:1), kitap (n:1), pi sayısı (n:1), tecrübe (n:1), yeni bir sayfa (n:1), seyahat/gezi (n:2), bir hayat yeniliği (n:3), sürpriz hediye (n:1), bilgi(n:2), yeni fırsatlar (n:1)
Kaçış	11	Kaçma (n:5), güneşli günlere gitme (n:1), kurtuluş (n:2), ayırık otu (n:1), ferahlık (n:1), hayatta kalma (n:1)
Başlangıç	17	Yeni bir hayata başlangıç (n:5), üniversite (n:1), mantıklı (n:1), yeniden doğmak (n:1), değişim (n:2), şir (n:1), yeni yaşam (n:3), kapı (n:1), yeni sayfa (n:2), yenilik (n:1),
Gurbet	14	Özünden kopmak (n:1), ayrılık (n:3), kabus (n:1), terk etmek (n:1), yabancı dünya (n:1), veda (n:2), akarsu (n:1), zorunluluk (n:2), yeni hayat (n:1), vazgeçiş (n:1) .
Zorlayıcı	15	Hüzün (n:1), avokado (n:1), maden suyu (n:1), kış (n:1), tanımsızlık (n:1), yeni zorluklar (n:1), bitmek bilmeyen yol (n:1), hayat (n:1), film (n:1), oyun (n:1), ananaslı pizza (n:1), kontrolsüz duygular (n:1), ait olmama (n:1), telefon (n:1), yaşam tarzı değişimi (n:1).
İhtiyaç	11	Tarım (n:2), ayçiçeği (n:1), anahtar (n:1), bisiklet (n:1), terfi (n:1), dökülen yaprak (n:1), kuş (n:1), kendini kurtarmak (n:1), zorunluluk (n:2),
Hareketlilik	11	Taşınma (n:5), değişim (n:2), seyahat (n:2), nehir (n:1), otobüs (n:1).
Değişim	5	Bilgi (n:1), keşfetmek (n:1), yeni bir hayat (n:1), yenilik (n:2).

Tablo 3 incelendiğinde 102 farklı metafordan sekiz farklı kategori elde edildiği görülmektedir. Katılımcıların göçe dair algılarını birbirinden farklı biçimde şekillendirdikleri dikkat çekmektedir. Keşif kategorisinde göç sonucunda yeni yerler, insanlar ve kültürler tanınmaya dair metaforlar oluşturulmuştur. Kaçış kategorisinde gidilen yerin var olan yerden daha çekici olduğu vurgusu yapılırken gurbet kategorisinde gitmeye mecburiyet ve geride kalanlara özlem vurgulanmaktadır. Başlangıç kategorisinde göç sonucunda yaşanacak yeni başlangıçlar vurgulanırken değişim kategorisinde insanların hayatında yaşanacak değişim vurgulanmaktadır. Katılımcılardan bazıları göçü ihtiyaç odaklı algılamaktadır. Göç sürecinin zorluklarından zorlayıcı kategorisi elde edilirken hareketlilik kısmında göç ile yaşanacak harekete odaklanılmaktadır. Aynı isimli metaforların farklı kategorilerde yer aldığı dikkat çekmektedir. Metaforları kategorilendirilirken metaforun gerekçesi yani çünkü kısmı dikkate alınmıştır. Bu nedenle katılımcılar aynı metafor ismini söylemiş bile olsa gerekçeleri farklı olduğu için farklı kategoriler altında yer alabilmektedir. Metafor cümlelerinden oluşan örnekler her kategoriye temsil edecek şekilde Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4. Katılımcıların göç metaforlarına dair örnek cümleleri

Kategori	Örnek cümle
Keşif	<i>Göç pi sayızsı gibidir. 3.14 olarak ezberletirler ama arkasında çokça sayı vardır yaşayarak öğrenirsin. (Erkek, 11. Sınıf)</i> <i>Sürpriz bediye / ne ile karşılaşacağımı bilemezsin yeni şeyler öğrenirsin. (Erkek, 10. Sınıf)</i>
Kaçış	<i>Güneşli günlere gitmek gibi çünkü karanlıktan uzaklaşırsın. (Kız, 12. Sınıf)</i> <i>Hayatta kalmaya benzetiyorum. Çünkü daha iyi yaşayacağımı düşündüğün bir yere gidersin. (Erkek, 10. Sınıf)</i>
Başlangıç	<i>Benim için göç yeniden doğmak gibidir, çünkü yeni yerler yeni başlangıçlar getirir. (Kız, 11. Sınıf)</i> <i>Benim için göç yeni bir başlangıç gibidir çünkü deneyimledim hep böyle oldu hep her şeye yeniden başladım (Kız, 10. Sınıf)</i>
Gurbet	<i>Akarsu gibidir çünkü kişi ait olduğu yerden uzaklara gider. (Kız, 10. Sınıf)</i> <i>Yabancı olduğu bir dünyaya gitmek gibidir. Çünkü doğdu büyüdüğün yerden farklı bir yere ilk defa gidiyorsun. Erkek, 9. Sınıf)</i>
Zorlayıcı	<i>Tanımsızlık / gidilen yer oldukça zor olabilir uyum sağlanmaz. (Kız, 11. Sınıf)</i> <i>Kış mevsimi gibidir. Soğuk, sevimsiz, yorucu bir eylemdir. (Erkek, 12. Sınıf)</i>
İhtiyaç	<i>Ayçiçeği gibidir çünkü Ayçiçeği ihtiyacı olduğunda güneşe yöneliyor ve göç edecek insanlar ihtiyaçları olduğunda farklı yerlere gidiyorlar. (Kız, 10. Sınıf)</i> <i>Anabtar gibidir. İhtiyaç duyunca kullanırız. (Erkek, 9. Sınıf)</i>
Hareketlilik	<i>Otobüs, çünkü göç ile yer değiştirmek zorunda kalırız. (Kız, 10. Sınıf)</i> <i>Nehir gibidir, çünkü göç asla durmaz. (Erkek, 10. Sınıf)</i>
Değişim	<i>Yeni bir hayata benzetiyorum, çünkü her şeyimiz değişiyor (Kız, 9. Sınıf)</i> <i>Yeni yerler keşfetmek / yeni yaşam tarzımız olur kültürümüz değişir. (Kız, 9. Sınıf)</i>

Tablo 4'te görüleceği üzere katılımcılar birbirinden farklı gerekçelerle göçün zihinlerindeki anlamı metaforlaştırmıştır. Kategorilerde yer alan metaforların gerekçeli hallerine örnek verilerek somutlaştırılmaya çalışılmıştır.

Tartışma ve Yorum

Araştırma sonuçlarına bakıldığında göçü deneyimleyen ve deneyimlemeyen katılımcıların olduğu görülmekte; benzer şekilde ailede göç yaşantısı olan ve olmayan bireyler bulunmaktadır. Göç yaşantısı/deneyimi ya da aile öyküsü olan ergenlerin sayısının az olmasına rağmen hayatlarının bir kısmında göç düşünen ergen sayısının oldukça fazla olması dikkat çekmektedir. Göç hayatın içinde bir olgudur. Hem deneyim hem de gözlem açısından farklı katılımcıların araştırmada yer alması algıların çeşitliliği açısından da önem arz etmektedir. Bununla birlikte literatürde göç eden ve etmeyen ergenlerin yaşam doyumu ve benlik saygısı açısından birbirinden farklı oldukları ve göç eden ergenlerin, etmeyen ergenlere göre yaşam doyumu, benlik saygısı (Gün ve Bayraktar, 2008) ve psikososyal uyum düzeylerinin (Steinhausen vd., 2009) daha düşük, duygusal ve davranışsal problemlerinin ise daha yüksek olduğu (Derluyn vd., 2008) ifade edilmektedir. Ayrıca göç sonrası ergenlerde; kaygı, davranım bozukluğu ile somatik bozukluklar, dilden, akademik başarıdan ve kuşak çatışmasından kaynaklanan sorunlar ile kimlik sorunları yaşandığı görülmektedir (Alvarez vd., 1988, Derluyn vd., 2008, Steinhausen vd., 2009). Ergenler üzerinde bu derece önemli etkileri olan göç yaşantısının ergenlerin hayatındaki yerini ve yükledikleri anlamı araştırmak önem kazanmaktadır.

Araştırmanın bir diğer bulgusu hayatlarının bir döneminde göç planı olan ergenlerin göç nedenlerini ortaya koymaktadır. Göç etmeyi düşünen ergenlerin birçoğu daha yüksek yaşam kalitesine ulaşacağını düşünmektedir. Bununla birlikte ergenler, farklı kültürleri deneyip deneyim kazanma, eğitim alma, iyi bir iş sahibi olma, beyin göçü ve ekonomik sebepler nedeniyle göç edeceğini ifade etmektedir. Dünya Göç Raporu verilerine göre, 2016 itibarıyla 250 milyon kişi göç ederken 2019'da bu sayı 272 milyona yükselmiştir (IOM, 2020). Göçün birbirinden farklı nedenleri olduğu görülmektedir. Göç sürecini yaşayan bireylerin yarsısının ailesel nedenlerle, yaklaşık üçte-birinin bireysel nedenlerle, yaklaşık beşte-birinin de ekonomik nedenlerle göç ettiği görülmüştür (HÜNEE, 2006). Bu araştırma bulguları araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Bununla birlikte ergenlerin, çok kültürlü ve küresel bir kuşak olarak görülmesi keşif ve deneyim için göç yaşantısına açık hale gelmelerini desteklemektedir. Ayrıca işgücüne katılım sağlayarak gelecek zamanın yetişkinleri olacak ergenler için genç işsizlik rakamlarının yüksek olması (Yılmaz ve Uludağ, 2020) ergenlerin, hayat kalitesini yükseltme ve ekonomik nedenlerle göç yaşantısına sıcak bakmalarını açıklamaktadır. Gelir farklılıkları ve işsizlik gibi ekonomik faktörler; sosyal bağların varlığı gibi sosyal faktörlerle gerçekleştirilen (Filiztekin ve Gökhan, 2008) göçün, her geçen yıl artarak devam eden bir olgu olduğu düşünüldüğünde; göç etmeyi düşünen ergenlerin yaşayabilecekleri riskler konusunda bilgilendirmenin de önemli olduğu söylenebilir. Nitekim ergenlik döneminde gerçekleştirilen göçler sonucunda bireylerin yaşayabilecekleri psikososyal, duygusal ve davranışsal sorunlar (Philipp vd., 2018; Hettich vd., 2020) ve göç sonrası zihinsel, fiziksel sağlık ve kriz durumları (Streck-Fischer, 2019; Ünver vd., 2021) ile ilgili bilgilendirmenin gerekli olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın son bulgusu ile ergenlerin göçe yönelik algılarını anlamayı kolaylaştıran metaforları sunulmaktadır. Bu bağlamda katılımcıların oluşturduğu 102 farklı metafordan sekiz farklı kategori elde edildiği görülmektedir. Katılımcıların göçe dair algılarını birbirinden farklı biçimde şekillendirdikleri dikkat çekmektedir. Keşif kategorisinde göç sonucunda yeni yerler, insanlar ve kültürler tanınmaya dair metaforlar oluşturulmuştur. Kaçış kategorisinde gidilen yerin var olan yerden daha çekici olduğu vurgusu yapılırken, gurbet kategorisinde gitmeye mecburiyet ve geride kalanlara özlem vurgulanmaktadır. Başlangıç kategorisinde göç sonucunda yaşanacak yeni başlangıçlar ifade edilirken, değişim kategorisinde insanların hayatında yaşanacak değişimden bahsedilmektedir. Katılımcılardan bazıları göçü ihtiyaç odaklı algılamaktadır. Göç sürecinde yaşanacak zorluklarından, zorlayıcı kategorisi elde edilirken, hareketlilik kısmında göç ile yaşanacak harekete odaklanılmaktadır. Bu açıdan göçün sadece olumsuz ya da sadece olumlu biçimde değerlendirilmediği hem olumlu hem de olumsuz algıların var olduğu görülmektedir. Böylelikle var olan literatüre uygun şekilde göç olgusu ergenler tarafından, problem ve engel odaklı (Doğan ve Buz, 2022) ya da daha pozitif bir bakış açısıyla gelişim odaklı değerlendirilmektedir (Gülmez ve Öztürk, 2018). Göçe yönelik gerçekleştirilen bir araştırmada ilk ve ortaokul öğrencilerinin ürettikleri metaforlar; “Hayvan, Eşya, Bitki, Eylem, İnsan, Duygu” gibi temalar altında toplanmıştır. En fazla oluşturulan metaforlar “Kuş, Taşınmak, Leylek, Gitmek, Üzüntü ve Suriyeliler” şeklindedir (Şentürk vd., 2017). Genç yetişkinlerin göçe yönelik algılarının ele alındığı çalışmalarda ise metaforların ayrılık, kayıp, yıkıcılık, taşıma/bir yerden bir yere götürme, başlangıç, belirsizlik, süreçteki zorluk (Usta, 2016); mekan değişimi, yeniliklerin kaynağı, olumsuzlukların kaynağı, belirsizliklerin kaynağı, iyi bir gelecek aracı ve kaçınılmaz bir eylem (Türk ve Atasoy, 2020); doğal/sıradan eylem, çaresizlik/bilinmezlik içinde yol alışı, iyi bir hayata kavuşma arzusu, sürekli özlem duyma (Öztaş, 2020) olarak kategorilendirildiği görülmektedir. Bu bağlamda bu

araştırmada elde edilen kategoriler başlangıç, zorluk, gurbet, hareketlilik gibi olumsuz; keşif ve kaçış gibi daha olumlu algılarda literatürdeki diğer araştırma bulguları tarafından desteklendiği söylenebilir. Göç gibi görece soyut olan bir olguyu, somutlaştırmak için metaforların oldukça faydalı olduğu düşünülmektedir. Böylelikle ergenlerin göçe yönelik algılarını anlamlandırmanın kolaylaşacağı söylenebilir. Bu açıdan araştırma mevcut literatürde göç algısının ele alınmadığı ergen örnekleme ile gerçekleştirilmesi bağlamında önem taşımaktadır.

Sonuç ve öneriler

Bu araştırma sonucunda ergenlerin göç deneyimi konusunda farklı yaşantıları ve göç etme planları olduğu, göç nedenlerinin yüksek yaşam kalitesi, deneyim kazanma, eğitim, beyin göçü ve ekonomik sebepler gibi farklı gerekçeler barındırdığı, göçe yönelik algılarının ise hem olumlu hem de olumsuz olarak şekillendiği görülmektedir. Buna rağmen araştırmanın birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma ergenlerin göçe yönelik algılarını metaforlar boyutunda nitel araştırma deseninde ele almaktadır. Bu bağlamda bazı öneriler sunulabilir. Göç eden ergenler tespit edildikten sonra göçün ne zaman gerçekleştiğine, göç sonrası hayatındaki etkilere dair ayrıntılı bireysel görüşmelerle ihtiyaç tespiti yapılabilir. Göç sonrası zorluk yaşayan ergenlerin tespit edilmesi halinde uygun çalışmalar planlanabilir ya da uygun yönlendirmeler gerçekleştirilebilir. Göç olgusu sonrası uyumun kolay olabilmesi için tüm öğrencilere yönelik göç kavramı ve sonrası yaşanacaklara dair bilgilendirmeler yapılabilir. Ergenlerin göç etme nedenlerine bakıldığında eğitim, ekonomi ve hayat şartları ile ilgili nedenler göz önüne alındığında kariyer planlamalarına dair seçenekleri sağlıklı değerlendirmeleri konusunda desteklenebilir. Ergenlerin göçe yönelik algıları sonucunda yanlış bilişlerin düzeltilmesi adına sağlıklı ve doğru bilgilendirmeler planlanabilir ve bu bilgilendirmelere ailelerin de katılımı sağlanabilir.

Kaynakça

- Akıncı, B., Nergiz, A., & Gedik, E. (2015). Uyum süreci üzerine bir değerlendirme: Göç ve toplumsal kabul. *Göç araştırmaları dergisi*, (2), 58-83. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gad/issue/43299/526432>
- Alvarez, W. F., Doris, J., & Larson, O. (1988). Children of migrant farm work families are at high risk for maltreatment: New York State study. *American journal of public health*, 78(8), 934-936. <https://doi.org/10.2105/AJPH.78.8.934>
- Bartram, D., Poros, M. V., & Monforte, P. (2017). Göç meselesinde temel kavramlar. *Ankara: Hece Yayınları*. Birinci baskı ISBN: 978-605-9556-19-4
- Belhadj Kouider, E., Koglin, U., & Petermann, F. (2014). Emotional and behavioral problems in migrant children and adolescents in Europe: a systematic review. *European child & adolescent psychiatry*, 23(6), 373-391. <https://doi.org/10.1007/s00787-013-0485-8>
- Bennouna, C., Khauli, N., Basir, M., Allaf, C., Wessells, M., & Stark, L. (2019). School-based programs for supporting the mental health and psychosocial wellbeing of adolescent forced migrants in high-income countries: A scoping review. *Social Science & Medicine*, 239, 112558. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2019.112558>
- Bjarnason, T. (2014). Adolescent Migration Intentions and Population Change: A 20-Year Follow-Up of Icelandic Communities. *Sociologia Ruralis*, 54(4), 500-515. <https://doi.org/10.1111/soru.12050>
- Ceylan, Y. (2012). Zorunlu Göç ve Suç İlişkisi: Muş İli Örneği. *Akademik Bakış Dergisi*, 32(7).
- Çeri, V., Nasroğlu, S. ve Semerci, B. (2015). Psikiyatrinin penceresinden göç ve sağlık. *Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi*, (35), 80-85.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2011). *The Sage Handbook of Qualitative Research*. London: Sage. ISBN: 9781412974172

- Derluyn, I., Broekaert, E., & Schuyten, G. (2008). Emotional and behavioural problems in migrant adolescents in Belgium. *European child & adolescent psychiatry*, 17(1), 54-62. <https://doi.org/10.1007/s00787-007-0636-x>
- Doğan, H. & Buz, S., (2022). “Göç Sürecinde Ergen Olmak”. *ODÜSOBİAD* 12(3), 2797-2822 <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1087253>
- Eroğlu, M. (2020). Etnik Kimlik, Savaş ve Göç Olgularının Çocuklar ve Ergenler Üzerindeki Psikolojik Etkileri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi (IJONASS)*, 4(1), 94-105. <https://doi.org/10.38015/sbyy.721964>
- Erulkar, A. S., Mekbib, T. A., Simie, N., & Gulema, T. (2006). Migration and vulnerability among adolescents in slum areas of Addis Ababa, Ethiopia. *Journal of Youth Studies*, 9(3), 361-374. <https://doi.org/10.1080/13676260600805697>
- Fellmeth, G., Rose-Clarke, K., Zhao, C., Busert, L. K., Zheng, Y., Massazza, A., ... & Devakumar, D. (2018). Health impacts of parental migration on left-behind children and adolescents: a systematic review and meta-analysis. *The Lancet*, 392(10164), 2567-2582. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(18\)32558-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(18)32558-3)
- Filiztekin, A., & Gökhan, İ. (2008). The determinants of internal migration in Turkey. In International Conference on Policy Modelling. EcoMod 2008. [Çevrim-içi: <http://research.sabanciuniv.edu/11336/1/749.pdf>], Erişim tarihi: 20 Ekim 2022.
- Gülmez, S. C. & Öztürk, A. (2018). Göç yaşantısı çerçevesinde çocukta psiko-sosyal uyum süreci üzerine bir inceleme. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, Göç Özel Sayısı Cilt 2*, 449-481. <https://doi.org/10.21560/spcd.vi.466705>
- Gün, Z., & Bayraktar, F. (2008). Türkiye'de iç göçün ergenlerin uyumundaki rolü. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(2), 167-176.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2014). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Hertrich, V., & Lesclingand, M. (2012). Adolescent migration and the 1990s nuptiality transition in Mali. *Population Studies*, 66(2), 147-166. <https://doi.org/10.1080/00324728.2012.669489>
- Hertrich, V., & Lesclingand, M. (2013). Adolescent migration in rural Africa as a challenge to gender and intergenerational relationships: Evidence from Mali. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 648(1), 175-188. <https://doi.org/10.1177/0002716213485356>
- Hettich, N., Seidel, F. A., & Stuhmann, L. Y. (2020). Psychosocial Interventions for Newly Arrived Adolescent Refugees: A Systematic Review. *Adolescent Research Review*, 5(2), 99-114. <https://doi.org/10.1007/s40894-020-00134-1>
- HÜNEE (Hacettepe Nüfus Etüdüleri Enstitüsü) (2006). *Türkiye göç ve yerinden olmuş nüfus araştırması*. Ankara.
- IOM-International Organization for Migration (2020). World migration report 2020. Geneva: International Organization for Migration.
- Kalkın, A., & Toraman, A. U. (2014). Göçmen ve göçmen olmayan ergenlerin riskli sağlık davranışlarının belirlenmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 13(4), 289-294. <https://doi.org/10.5455/pmb1-1369833838>
- Karaman, H. B., & Bulut, S. (2018). Göçmen çocuk ve ergenlerin eğitim engelleri, psikolojik sorunları ve çözüm önerileri üzerine bir araştırma. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, Göç Özel Sayısı Cilt 2*, 393-412. <https://doi.org/10.21560/spcd.vi.446297>,
- Kaya, Y., & Hiçdurmaz, D. (2018). Göç olgusunun ergen ruh sağlığına etkisi. *Journal of Education and Research in Nursing*, 15(2), 136-142. <https://doi.org/10.5222/HEAD.2018.136>
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley & Sons. ISBN: 9781119003601
- Miles, B., & Huberman, A. (1994). An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis. California: Sage Publications. ISBN: 0803946538
- Okray, Z. (2017). Erken dönem uyumsuz şemalar ve göç: Bir olgu sunumu. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 1(1), 51-58. <https://doi.org/10.31461/ybpd.317648>

- Öztaş, S. (2020). Tarih bölümü öğrencilerinin bakışıyla göç: Bir metafor analizi çalışması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (21), 523-535. <https://doi.org/10.29000/rumelide.835772>
- Philipp, J., Zeiler, M., Waldherr, K., Truttmann, S., Dür, W., Karwautz, A. F. K., & Wagner, G. (2018). Prevalence of emotional and behavioral problems and subthreshold psychiatric disorders in Austrian adolescents and the need for prevention. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 53(12), 1325-1337. <https://doi.org/10.1007/s00127-018-1586-y>
- Pitcher, R. (2013). Using metaphor analysis: MIP and beyond. *Qualitative Report*, 18(34), 1-8. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2013.1476>
- Sirkeci, I., Cohen, J. H., Privara, A., & Utku, D. E. (2018). ÇEVİRİ: Migration Letters Endeksi'ne Doğru: Göç Çalışmalarını En Çok Etkileyen Eserler ve Yazarlar. *Göç Dergisi*, 5(2), 219-244. <https://journal.tplondon.com/index.php/ml/article/view/1001>
- Sirkeci, İ., & Yücesahin, M. M. (2014). Editörden: Türkiye'de göç çalışmaları. *Göç Dergisi*, 1(1), 1-10.
- Steinberg, L. (2007). *Ergenlik*. (Çev: Figen Çok). İstanbul: İmge Yayınları.
- Steinhausen, H. C., Bearth-Carrari, C., & Winkler Metzke, C. (2009). Psychosocial adaptation of adolescent migrants in a Swiss community survey. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, 44(4), 308-316. <https://doi.org/10.1007/s00127-008-0437-7>
- Streeck-Fischer, A. (2019). Between Borderland and Borderline: Adolescent Migrants in Crisis – Understanding and Treating. *Adolescent Psychiatry*, 9(3), 185-193. <https://doi.org/10.2174/2210676609666190415144153>
- Şeker, B. D. (2022). Suriyeli Gençlerin Eğitim Sürecinde Kültürleşme Deneyimleri. *Göç Dergisi (GD)*, 9(3), 345-358. <https://doi.org/10.33182/gd.v9i3.840>
- Şencan, F., & Canatan, K. (2020). Göç ve kentleşme sürecinde ergenleri madde kullanımına yönelten sosyal bağlamın analizi. *Sosyal Çalışma Dergisi*, 4(2), 115-125. <https://dergipark.org.tr/en/pub/scd/issue/58064/796588>
- Şentürk, M., Tıkman, F. & Yıldırım, E. (2017). Göç Metaforuna Yolculuk: Bir Fenomenolojik Çalışma. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 104-126. <https://doi.org/10.31834/kilissbd.349853>
- Temin, M., Montgomery, M. R., Engebretsen, S., & Barker, K. M. (2013). "Girls on the Move: Adolescent Girls & Migration in the Developing World," *A Girls Count Report on Adolescent Girls*. New York: Population Council. 1-12. <https://doi.org10.31899/pgy11.1007>
- Türk, H. & Atasoy, E. (2020). Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin zihninde göç olgusu: bir metafor analizi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (55), 26-44. <https://doi.org/10.21764/mauefd.550258>
- Usta, Ç. (2016). Göç ve metafor. *Zamanın İzleri: İşgal, Göç Ve Mubacirlik*, 161-172. (1. Basım). Trabzon: KTÜ Yayınları
- Ünver, H., Çeri, V., & Perdahlı Fiş, N. (2021). An overview of the mental and physical health status and post-migration psychosocial stressors of refugee toddlers and preschoolers. *Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing*, 34(4), 335-342. <https://doi.org/10.1111/jcap.12340>
- Weber, R. P. (1990) *Basic Content Analysis*, London: Sage. ISBN:0803938632
- Windmiller, M. (1995). *Ahlak gelişimi ve ahlaki davranış*. J.F. Adams (Ed) Ergenliği anlamak (49-80) (Çev. Demet Öngen) B. Onur (Ed.). Ankara: İmge Yayınevi.
- Yıldırım, A. H. Şimşek (2018) *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (11. Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, B. & Uludağ, Ç. (2020). Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerin istihdamına y ve z kuşağının bakışı: bir alan araştırması. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergi*, 9(1), 21-42. <https://dergipark.org.tr/en/pub/trakyaibf/issue/56226/733435>
- Zenteno, R., Giorguli, S. E., & Gutiérrez, E. (2013). Mexican adolescent migration to the United States and transitions to adulthood. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 648(1), 18-37. <https://doi.org/10.1177/0002716213481189>

EXTENDED ABSTRACT IN ENGLISH

Migration Through the Eyes of Adolescents

People are biological, psychological and social beings that are affected by the environment they live in from the moment they are born, and also affect the environment. Because the environment is important in shaping human life, the change in the environment also affects human life. Although there are different reasons for environmental change, one of the concepts to be expressed in terms of action is migration. Even though the dynamic and form of migration from the historical process to the present has changed, it is seen that the phenomenon of migration, which is a fact of human life (Eroğlu, 2020), has different effects on individuals. There are no studies on the perception of adolescents on the phenomenon of migration. Perception is an important element that affects human life, emotions and behaviors. One of the ways to reach the meaning world of individuals is metaphors. When researches on understanding the perception of migration have been evaluated in the context of their developmental stages, it is noteworthy that they are generally carried out with individuals aged 10-14 (Şentürk et al., 2017; Türk & Atasoy, 2020) and after the age of 18 (Usta, 2016; Öztaş, 2020). Moreover, it can be said that it is also important to determine the perceptions of individuals between the ages of 14-18 about migration during the adolescence period, which the characteristics of adolescence are seen intensely and identity acquisition takes place. Therefore, in this study, it is aimed to determine the migration experiences and perceptions of adolescents towards migration.

This study has been shaped in the context of a basic qualitative research approach, which enables to determine how migration is interpreted and what meanings they attribute to their lives by addressing adolescents' perspectives on their migration experiences and perceptions (Merriam & Tisdell, 2015; Denzin & Lincoln, 2017). The study group of the research consists of 105 adolescents, 40 (37.7%) girls and 65 (62.3%) boys. Twenty-four (22.8%) of the participants attend the 9th grade, 57 (54.2%) attend the 10th grade, 21 (20%) attend the 11th grade, and 3 (2.9%) attend the 12th grade. Attempts were made to reach participants from all grade levels. Informed consent and informed consent from the parents were obtained from the participants. In the research, data were collected with Personal Information Form and Qualitative Questionnaire. Frequency analysis was used in the SPSS 21 package program for the analysis of the quantitative data obtained in the study (in the distribution of adolescents' migration experiences), and also content and metaphor analysis were used in the analysis of the qualitative data. As a result, it is seen in this study that adolescents have different experiences and migration plans about the experience of migration, and also the reasons for migration include different reasons such as high quality of life experience, education, brain drain and economic reasons, and so their perceptions of migration are shaped both positively and negatively.